

Cziczó Attila:

R O M A N T I K A

búbánatos cigánymese

©2008

www.cziczo.hu

SZEREPLŐK

Antika, fiú

Timi, lány

Kisgiza, cigánylány

Gizanyanya, az öreganyja

Tata, az apja

Mamácska, az anyja

Szatyárböske, bólogatós szomszédasszony

Amherkan, az ördög anyókéja

mese előtt

AMHERKAN (sántikálva érkezik) A cigány lop. A cigány csal. A cigány hazudik. A cigány... (legyint) Cigány.
(Antika és Timi érkezik. Antika hátán zsák, kezében hegedűje. Amherkan el-sunnyog.)

TIMI Anti, ne csináld, lécci!

ANTIKA Timi, elmegyek. Lassan mondom, hogy megértsd: el-me-gyek.

TIMI És mikor jössz vissza? Szombaton megyünk Olaszba? Vagy most mi legyen?

ANTIKA Timi, nem érted? Nagyon soká jövök vissza. Lehet, hogy maradok. És nem hozzád jövök, ha jövök.

TIMI Ne csináld!

ANTIKA (mecsajnálja) Szeretlek, Timi, de nem vagyunk egymáshoz valók, érted? Mások vagyunk. Én szeretnék megtanulni valamit, ami nagyon érdekel. Te meg nem.

TIMI Menni kéne, mert elmegy a taxi.

ANTIKA Menjél, Timi, én maradok.

TIMI Itt? (körülnéz, undorral) Most akkor egyetemre is mész, meg hegedülni is tanulsz? Olyat nem lehet.

ANTIKA Nem megyek egyetemre. Nem leszek ügyvéd.

TIMI Ne csináld! A Szutyi bácsi már lezsírozta, hogy mehetsz hozzá juhásznak.

ANTIKA Timi, öt év múlva mehetnék hozzá, és bojtárnak. De nem leszek ügyvéd, így nem is megyek hozzá.

TIMI (fenyegetve) És az anyád mit szól ehhez? Megengedte?

ANTIKA Nem kérdeztem. Már elég nagy vagyok.

TIMI (durcásan) Szerintem nem fogja megengedni.
 ANTIKA Hagyjuk ezt, jó?
 TIMI (könyörögve) Anti, ne csináld!
 ANTIKA Szia, Timi! (elindul)
 TIMI De itt kosz van, meg büdös. Meg mindenki cigány!
 ANTIKA (visszanéz) Tudom. Azért jöttem.
 (Sötét.)

1. mese

(Gyufa lobbant lángra egy pislákoló tüzet. Később lámpa gyullad hátul. Gizanyanya ücsörög helyén, tata tápászkodik fel a földről. Mamácska leveszi a kávé a tűzről.)

MAMÁCSKA Kész a kávé, tata.
 TATA A kávé. Mára is jár, mamácska?
 MAMÁCSKA Hajnal van, tata. Ébredni kéne!
 GIZANYANYA Hajnal van. Az a hajnal.

(Gizanyanya lehajtja a kávé, majd ujjával matat a zacban: motyogva jósol.)

TATA (nézi) Kutassa a jövőt, Gizanyanya?

(Tata is matat a bögrében, majd kivesz valamit, nézi, eldobja.)

TATA Légy.

(Tata leteszi a bögrét, megköti gatyamadzagját, felkapja fejszójét, és elindul.)

MAMÁCSKA (imádságra kulcsolt kezekkel, sírva-ríva) Te meghuvá kízűsz, tata?

TATA (elszántan) Megyek, agyonütöm a Jóistent.

MAMÁCSKA Aszt mér ütöd agyon azt a világboldogságos Jóistent?

TATA Mamácska, én azér ütöm agyon, mer elvette az eszemet. Én hiszek benne mindhalálíg, de ő nem vigyázott rám, mikor megegyeztem Amherkannal, az ördög anyjával. Én ezér most agyonütöm.

MAMÁCSKA Ne üsd agyon. Maraggyá inkább!

TATA (gondolkozik bús szemekkel) Jó, maradok.

(Tata leül, fejét a kezeibe temeti.)

MAMÁCSKA Ki tudja, tán nem is jön!

GIZANYANYA Az eljön. Az egy olyan néember.

TATA Mit szól bele, mama? Hunnadj tud mindent, hogy beszélnie kell rúlla?

MAMÁCSKA Anyuka, mit tegyek?

GIZANYANYA Az egyezés az egyezés. Amit odaígért, azt adnyi kell.

TATA De ha tudtam volna!

GIZANYANYA Tudja azt az ember, mit veszít avval, ha nyer is.

TATA De én nem tudhattam!

MAMÁCSKA Tizennégy éve már!

GIZANYANYA Az nem felejt!

MAMÁCSKA Mi lesz vélünk nélkül?

TATA Se leányom, se muzsikám!

(Nagy léptekkel érkezik Szátyárböske.)

SZÁTYÁRBÖSKE Azt beszélük, ma viszi az ördög a Kisgizát! Jajjaj, szomszídasszony, hát igaz ez?

MAMÁCSKA Dehogyan viszi!

SZÁTYÁRBÖSKE De aszongyák, hogy magához veszi feleségnek máma!

MAMÁCSKA Lesz a bogárkámnek kérője nem egy, mér választaná a patást?

TATA Az ördög lesz a vejem. (veri a fejét)

SZÁTYÁRBÖSKE Az ördög maga?

MAMÁCSKA Beszélnek itt össze-vissza! Az én bogaramnak ulyan férje lesz, amelyet még királykisasszonyok se láttak!

(Mosolyogva érkezik Kisgiza.)

SZÁTYÁRBÖSKE Itt gyün e!

MAMÁCSKA Ej, lányom, merre jártál?

KISGIZA Lótetűt szedtem a Hódfapatak partyán.
MAMÁCSKA A Hódfapatak partyán?
TATA A Hódfapatak partyán?
SZÁTYÁRBÖSKE Ott szedte.
KISGIZA Viszem a horgászbótba, jó pízts adsza érte Maca.
(mutatja, a kezében)
GIZANYANYA Uttan szíp pízts kapsz érte.
TATA MÉR ott, te lány? MÉR ott?
SZÁTYÁRBÖSKE Ott szedte.
KISGIZA (apjához bújik) Muzsikál-e nekem, tata? Tizen-
négy esztendőös leszek, megérdemlem-e?
TATA Muzsikálni? (legyint)
SZÁTYÁRBÖSKE Pedig ahogy muzsikált, úgy senki ezen a földön!
MAMÁCSKA Ej, bogaram, hagyjad apádat, nem hegedül ő már
soha!
KISGIZA Nekem se? Hát így szeret, tata? (kiszalad)
TATA (felugrik) Agyonütöm ezt a világmindenséget!

2. mese

(Tata búsan ücsörög, néha megtépi a haját bánatában.)

SZÁTYÁRBÖSKE (Tatára mutat) Eszi a penész?
MAMÁCSKA Eszi.
SZÁTYÁRBÖSKE Tuggya már a Kisgiza?
MAMÁCSKA Nem tudja. Nincs szívünk megmondani néki.
SZÁTYÁRBÖSKE Akko hogy lesz?
MAMÁCSKA Majd lesz.

(Megérkezik Antika.)

ANTIKA Jó napot kívánok! (elővesz egy cetlit) Sánta Ervint
keresem, úgy tudom, itt lakik.
MAMÁCSKA Muzsikus? (a hegedűt nézi)
ANTIKA Olyasmi. Még tanulok.

MAMÁCSKA Itten lakik, de nem muzsikál má a tata.
 SZÁTYÁRBÖSKE Aszt mit kerese itt, te gádzsó gyerek?
 ANTIKA Szeretnék órákat venni.
 MAMÁCSKA Nem jó helyen jársz, fíjjam. Ebbe a gyászos házban téged nem tanít ki senki.
 SZÁTYÁRBÖSKE Emútak má azok az idők! Mer történt a dolog, aztán emút. Pedig bej de szípen húzta a tata! Csak há gyütt az a dolog, ezé emút.

(Mamácska elrángatja Szátyárböskét, kimennek.)

ANTIKA (Észreveszi Tatát) Adjonisten! (csend) Adjonisten!
 TATA (felnéz) Aszt mér akarsz te újjan gyönyörűen hegedűni, hogy a téli hold is beleragyogjék?
 ANTIKA Jó napot kívánok, Igaz Antal vagyok. (csend) Nekem mindenem a zene. Az életemet adnám egy gyönyörű futamért. Tisztelem a tudást, ezért jöttem a legjobbhoz. Hogy tanulhassak. Hogy jobb legyek.
 TATA Az íletedet?
 ANTIKA Tessék?
 TATA Az íletedet adnád?
 ANTIKA Képletesen... igen.

(Tata elővesz egy kötelet, belekezd mondókájába, de közben akasztófakötelet fon magának, s a végén a nyakára teszi.)

TATA Zöld erdő mélyén, kispatak szélén, párjával él egy öreg cigány. Vén öregember nótája nem kell, nem kell a nótája senkinek se már. „Hol van a hegedűm, párom? Tavasszal minden vidám. Városba elmegyek máma én, az öreg cigány. Egyszer még had muzsikáljak szívemből úgy igazán. Szeretném elmuzsikálni, hogy él még a vén cigány!” Városba érve fáradtan lép be egy csillogó, fényes terem ajtaján. A vére fellobban, a szíve megdobb, kö-

zépre tipeg az öreg cigány. „Nagyságos uraim, kérem, nem tudom ismernek-e még? Könyörgöm, de sokat húztam valaha réges rég. Egyszer még had muzsikáljak szívemből úgy igazán. Szeretném elmuzsikálni, hogy él még a vén cigány!” Csend lett egy percig, így szól az egyik: „Jó uraim, ma mulatunk, ugye? Nyissanak ajtót, ezt a vén rajkót látni szeretném, repülni tud-e?” Ugrik a pincér, pénzt kap a viccér, kint van az ember, kész a hatás. Jó öreg párja, már halva találja, beszél az anyó: „Urak, jó mulatást!”

ANTIKA (eszmél) Elnézést, de... minek az a kötél? Ne tessék... (kiabál) Hahó, valaki! (Tatának) Tessék letenni! Ne tessék ezt csinálni!

TATA Az íletemet edobom! Nékem má nem kell ez az ílet!

ANTIKA Elnézést, én csak azt szerettem volna, hogy meghallgasson, esetleg én meghallgassam, de ezért ne tessék így kiborulni! Csak a hegedű miatt...

KISGIZA (belép) Az má nem szól többé. Még én se hallottam, csak bőcsőmbe ringva.

TATA Úgyis van az. (zokogva kirohan)

ANTIKA (csodálva a lány szépségét) Szia.

KISGIZA Kisgiza vagyok, a tata kisbogara. És te?

ANTIKA Igaz Antal vagyok. (nyújtja a kezét, de Kisgiza nem viszonzozza) Akkor te is hegedülsz?

KISGIZA Én azt nem tudok.

ANTIKA Azt hittem.

KISGIZA Muzsikájjal te!

ANTIKA Inkább nem. (nevetve) Pont itt talán nem kellene bénáznom!

KISGIZA Nem jókor gyötté. A tata má nem hegedül, csak níz maga elé, sír meg rí, ki tudja, mi a bánattya!

(Antika elbambul, aztán mintha megelevenedne a gondolata, hevesen udvarolni kezd Kisgizának.)

ANTIKA Én már csak azt tudom, hogy nekem mi lesz a bánatom!

KISGIZA Na mi?

ANTIKA Ha én téged többé nem láthatlak, és egyszer ebben az életben nem húzhatom gyönyörűségeken a vonómat néked, abba én belepusztulok!

KISGIZA Gádzsó meg roma lehet egy pár?

ANTIKA Éngemet az nem érdekel, én beléd szerettem, Kisgiza. (megöleli)

KISGIZA Nékem is tetsző, Antika. Jó lenne, ha látnám iparkodni a vonódat, mindörökké!

ANTIKA Ej, Kisgiza, én úgy örülök, hogy elgyöttem ide, mer ha nem jöttem vóna, sose látlak meg tégedet, szerelmem!

KISGIZA Az már tényleg nagy szerencse.

ANTIKA Légy enyém, te gyönyörűséges kisbogár! Elveszlek téged feleségnek, Kisgiza!

KISGIZA Szerelmes életünk lesz, Antika.

ANTIKA Semmi sem állhat közénk.

KISGIZA Én már most úgy szeretlek, mint soha mást.

ANTIKA És édesapád is újra fog muzsikálni, ha porontyok szaladgálnak körülötte.

KISGIZA Szépséges porontyaink lesznek. Úgy legyen, Antika. (csókféle)

(Antika bambul – véget ért az álmodozás.)

KISGIZA (legyez Antika feje előtt) Anti! Antika!

ANTIKA (észhez tér) Igen? Bocs, elbambultam.

KISGIZA Láttam én.

ANTIKA Megyek, keresek valami szállást.

KISGIZA Itten akarsz maradni?

ANTIKA Szeretnék. Hátha mégis sikerül meggyőzni édes-
apádat!

KISGIZA Aszt ugyan nem! Ha elnémút, akko elnémút.

ANTIKA Van itt valami panzió? Vagy szálloda?

KISGIZA Minálunk e? (nevet) Itt csak putrik vannak, te!
Hát mit gondútá, hová gyöttél? Romák ének itten.

ANTIKA Azért megpróbálom, hátha találok valamit.

KISGIZA Pályinkát tanász, nem szállást! Meneküjj, itt ne
maraggyá!

ANTIKA Még visszajövök. Szia. (elindul)

KISGIZA Isten véled, Antika!

3. mese

(Szátyárböske keres nagyon valamit. Érkezik Timi.)

TIMI (undorodva a környezettől) Hello!

SZÁTYÁRBÖSKE (megijed, majd meglepődik) Na, te meg hunnajt
pottyantá ide je?

TIMI Bocsi, a barátomat keresem.

SZÁTYÁRBÖSKE Papot?

TIMI Mi van?

SZÁTYÁRBÖSKE Millyen barátot keresel, te gádzsólány?

TIMI Az Antit keresem. Ide jött hegedülni, vagy mi.

SZÁTYÁRBÖSKE A gádzsógyerek? Jajj, az má ement.

TIMI Elment?

SZÁTYÁRBÖSKE El a! Ezavarta a tata.

TIMI Ki?

SZÁTYÁRBÖSKE A tata. (suttogva) Gyön az ördög a lányé.

TIMI Bocsi, mi van?

SZÁTYÁRBÖSKE Üjjé le, emondom.

TIMI (körülnéz) Inkább állok.

SZÁTYÁRBÖSKE Na. A tata ekártázta a Kisgizát az ördögge. Aszt ma jár le a határidő. Gyön érte, viszi. Mongyák.

TIMI Aha. És az Anti hova is ment?

SZÁTYÁRBÖSKE E, az útra. Hacsak...

TIMI Hacsak?

SZÁTYÁRBÖSKE A Kisgizát ke megkérdőnyi, annyit láttam míg, hogy nagyon nízte a gádzsólegínyt. Tán maradt, nem ment!

TIMI Most elment, vagy itt van még?

SZÁTYÁRBÖSKE Vagy-vagy. Ment-e, maradt-e, tunnyi kéne!

TIMI Megvárhatom itt?

SZÁTYÁRBÖSKE Itt e?

TIMI Nincs itt egy pub, vagy büfé?

SZÁTYÁRBÖSKE Míje?

TIMI Ahol inni lehet. Kólát.

GIZANYANYA Visszagyön.

SZÁTYÁRBÖSKE (megijed) A szívem kiugrasztya, Gizanyanya, úgy ül meg itt a csöndbe!

TIMI Csókolom.

SZÁTYÁRBÖSKE Ki gyön vissza?

GIZANYANYA A gádzsólegíny.

TIMI Az Anti?

SZÁTYÁRBÖSKE Az.

GIZANYANYA Megfőztye a Kisgiza. A szűve má idehúzza.

TIMI Mí van?

SZÁTYÁRBÖSKE Máskompáté, laggzi lesz, ha nem gyön az ördög!
(elrohan)

TIMI (ácsorog) Most hova ment?

GIZANYANYA Az má veszejtve van, lány! Má nem a tije.

TIMI Tessék?

GIZANYANYA Ebúktad a csávót. (nevetve pipázik)

(Jön vissza Szátyárböske, mögötte mamácska.)

SZÁTYÁRBÖSKE Ez az e.

MAMÁCSKA Mit akar itten?

TIMI A barátoméért jöttem. Itt van, vagy már elment?
Nekem nincs időm itt cicózni!

SZÁTYÁRBÖSKE A muzsikás gádzsóér gyött e.

MAMÁCSKA Aszt kijje az a fíjjú?

SZÁTYÁRBÖSKE A paptya.

TIMI A vőlegényem.

MAMÁCSKA Vőjegény? Mé nem mondtad, Szátyárböske?

SZÁTYÁRBÖSKE Há tnyleg, az csaptya a szelet a Kisgizányak!

MAMÁCSKA A kurvapecér! (kirohan)

SZÁTYÁRBÖSKE Vőjegény?

TIMI Olyasmi. Hétvégén megyünk Olaszba, aztán kezdi az egyetememet. Ügyvéd lesz, bocsi!

SZÁTYÁRBÖSKE Doktorandusz ütyvéd?

TIMI Idehívná?

SZÁTYÁRBÖSKE Gyön az majd magátú! Ha itten van!

TIMI Megvárom. (leül)

(Szátyárböske gondolkozik, aztán mesélni kezd.)

SZÁTYÁRBÖSKE Amikor a világban mán igen sok cigán lakott, Kálóló, a nagyvajda aszonta, hogy ű most elmegy a paphó, és megkértte, hogy tanícса meg imádkozni a cigánokat. Há a pap ennek nagyon örűt, mondta is a nagyvajdának, hogyha megtanultok imádkozni, akko még ráadásul ajándékozok néktek egy malacot is. A cigánok meg is tanultak gyönyörűen imádkozni. Egyik szombaton délután ment a pap, hogy levizsgáztassa űket. De Kálónak el kellett menni, nem tudott levizsgázni. A többiek mind elmondták az imát. Másnap reggel mise előtt aszt ment a nagyvajda is a templomba, hogy felmondja az imáját: meggyöttem tyisztelendő úr, hogy én is levizsgálzak – mondta. El is mondta szépen az imádságokat, akkor mondta a pap, hogy cigán,

vessél keresztet! Káló mondta is: az Atyának, Szentlélekistennek nevében. Nízett a pap: hát a fiú hol maradt, te? Válaszolt Káló erre: Tyisztelendő úr, hát kint az ajtóban fogja a malacnak a zsákot!

TIMI (értetlenül néz) Mi van?
SZÁTYÁRBÖSKE Istenfélő níp vagyunk mink is. Csakhogy tuggyad!
TIMI Aha.

4. mese

(Tata keresgél, majd elővesz egy pokrócba tekert valamit – a hegedűje az. Leül, megnézi, de nem csomagolja ki. Behunyja szemét, úgy ül sokáig, mintha muzsikát hallgatna. Járnak az ujjai is.)

TATA De szípen danósz!

(Betoppan Antika, szájában cigaretta csikk, kezében hegedűje, részeg. Bizonytalan léptekkel megtesz néhány métert, majd hanyatt esik. Próbál felállni, nem megy. Tata segíti fel, majd lefekteti, betakarja. Aztán kimegy. Antika hánykolódik álmában. Megjelenik anyja szelleme, felriad, kábultan néz.)

SZELLEM Ó, te semmirevaló, te élhetetlen! Tán bizony néked való egy cigán feleségnek!

ANTIKA Én bizony megházasodom!

SZELLEM No, ide ne hozz cigánt ebbe a házba! Főzők, sütök, mosok én magam rád, míg bírom magamat. Velem ne is ellenkezz, mert hidd meg, még póruul jársz, ha nem nyughatol.

ANTIKA A szerelem az utat mutat, és aszongya, hogy házasodjak!

SZELLEM Ne meregesd nekem olyan rútuul a szemedet! Nem tudom, miféle gonosz lélek furdal, hogy úgy nem férsz a bőrödbe. Jobb lesz, hogy fogd meg a szád, s hallgass.

ANTIKA Nem furdal engem semmi gonosz lélek.
SZELLEM No, ha csakugyan cigán feleséget akarsz hozni, vidd inkább a pokolba, de ide nem, mert inkább a nyakadat csavarnám ki, mintsem hogy azt megengedjem.

(Antika felriad álmából. Még kóvályog a feje, szédelegve feláll.)

GIZANYANYA Megébredté, Antika?
ANTIKA Hol vagyok?
GIZANYANYA Minálunk e. A putriba.
ANTIKA Rosszul vagyok.
GIZANYANYA Ríszeg vótá a pályinkátó. (csend) Meggyött a menyecskíd.
ANTIKA Ki?
GIZANYANYA A gádzsólyány. (utánozza Timi mozdulatát)
ANTIKA (csodálkozva) Timi? Itt?
GIZANYANYA Szátyárböske tartya szóval. Jú kezekbe kerűt, ne fíjj!
ANTIKA (felugrik) Kisgiza hol van? Megmagyarázom.
GIZANYANYA Tuggya ű. Ne fíjj! Ettű a culátó ne fíjj!
ANTIKA Hol van?
GIZANYANYA Hej, öcsém, az asztagot se a fenekén szokták megkezdeni. A szerelmet is ki kell érdeműni! Hosszú út vezet a bevégzésig. Tán még úllyan keresztút is lesz, hol eltívedsz, Antika! Ne annak higgyé, amit látsz, amit hallasz, annak higgyé, amit a szívedben érzel! Az lesz a jó út.
ANTIKA Hol van? Hol van Kisgiza?
GIZANYANYA Jú helyen van a. Jú helyen. (pipázik tovább)

(Jön be Timi és Szátyárböske.)

ANTIKA Mit keresel itt? Miért nem hagysz már békén?
TIMI (kedvesen) Én csak körülnézni jöttem. Olyan cukik, nem?
ANTIKA Mit keresel itt?

TIMI Mondom, hogy csak...

ANTIKA Menj el! Végeztünk, vége! Nem érted? Szerelmes vagyok.

TIMI (erőltetett vidámsággal) Tényleg? Az tök jó. Úgy örülök!

ANTIKA Persze, majd pont te örülsz! Menj el innen! Hagyjál békén! Örökre! (kirohan)

TIMI (idegesen mászkál) Mi ez az új parti? Ne már, hogy egy cigány kiscsaj lenyúlja Antit! Ki ez a kis szutyok? (zakatol az agya) Tényleg egy disznóért eladták magukat annak a papnak? Az a mese, amit mesélt: tényleg ilyenek a cigányok? Pénzért mindent lehet?

SZÁTYÁRBÖSKE Lehet is meg nem is.

TIMI Van itt valami automata? Vagy bank? Vagy hol lehet itt pénzt kivenni?

5. mese

ANTIKA Én azt hittem, hogy már mindent tudok. És akkor hallottam először cigányzenét. Azóta ez hajt, hogy megtanuljam én is. (nevetve) De rájöttem, hogy erre születni kell.

KISGIZA A vírünkbe van, ugye?

ANTIKA A véretekben van.

KISGIZA Szípen tucc nízni, Antika. Bizton szípen hegedűsz is!

ANTIKA Sosem muzsikálnék most már. Mert megtaláltam, amit kerestem. És az nem hegedűmuzsika volt. Hanem a szív zenéje.

KISGIZA Ajjnye, de szípeket mondasz! A Maónikába nem mondanak ilyen szípeket! Tán belémszeretté?

ANTIKA Beléd szerettem, Kisgiza.
 KISGIZA Aszt szeretted a gádzsólyánt is?
 ANTIKA Szerettem. Valamikor, régen.
 KISGIZA Szíp lány.
 ANTIKA Határozott. Határozottan más.
 KISGIZA Gonuszak a szemeji. Nem físz?
 ANTIKA Nem félek.
 KISGIZA Belímszeretté?
 ANTIKA Beléd.
 KISGIZA Asz mibe?
 ANTIKA A szemeidbe. A nevetésedbe. A vidámságodba.
 KISGIZA Kár, hogy nem vagy rom, Antika! Tijjéd lennék
 pediglen!
 ANTIKA Így nem lehetsz?
 KISGIZA A magyarok meg nem értik a romát. Akargyák, de
 nem tuggyák. Meg kell harcúni a romájé! Be kő
 tőrnýi! Aszt kérdís, hogy az ilyenek, mint te is,
 azok győzik-e?
 ANTIKA Tudod ám tekerni a szót! A felét sem értem,
 Kisgiza!
 KISGIZA Akarsz-e?
 ANTIKA Akarlak.
 KISGIZA Akkú tijjéd leszek. Meglásd! (csók) Most menny,
 szeggyé nékem kukacvirágot!
 ANTIKA Szedek. (kábultan elmegy)

(Kisgiza szerelmes kábultságában táncolva átöleli mamácskát.)

KISGIZA Mamácska, megismertem a szerelmet!
 MAMÁCSKA (sírva) Ó, lányom, bánatos virágszálam, hiszen
 nincs is annál szebb, mint a szerelem.
 KISGIZA MÉR RÍ, mamácska?
 MAMÁCSKA Nem sírok, lányom, csak a bóduságtó folyik pa-
 takban a könnyem.

KISGIZA Boldog-e, tata? Szerelembe estem, a muzsikusz legínyyel.

(Tata csak bánatosan rázza a fejét.)

MAMÁCSKA Kisgiza, bogaram, elmegyünk a Hódfapatak partjára.

KISGIZA MÉR megyünk oda?

MAMÁCSKA (sírva) Szíp kukacvirágot szedni a mennyasszonyi csokrodba.

KISGIZA Az jó lesz, mamácska. Tata is gyün velünk?

MAMÁCSKA Ó is gyön. Hogyne gyünne! Készüjjé, leányom, hamarost elindulunk!

(Tata és mamácska elindulnak.)

KISGIZA Nagymama, szerelmes vagyok!

GIZANYANYA A szerelem a mindig jó. Csak a szürke patás ne állana előtte!

KISGIZA Miféle szürke patás?

GIZANYANYA Kisgiza, édes kisunokám, örüjj a boldogságos szerelmnek, ne törőggyé semmi mással!

KISGIZA Mi mással?

GIZANYANYA A király védi az országot, tartja a népét, dönt igazró és rosszró. De ki védi a királyt magát? A királynő. Mindenben megvédi. Ha kell, elébe áll az orvaknak, ha kell, leüti a fejét parasztnak, vezérnek, huszárnak. És ha kell, önmagát áldozza fel, csakhogy a szíve választottya, a király háborítatlanságba uralkodhassék! A királyságban ez a királynő választása. A szerelemben ez a leány választása.

KISGIZA Mit kell ebből megfejtenem, nagymama?

GIZANYANYA Csak azt, amit! (elindulnak ők is.)

(Lélekszakadva rohan be Antika, kezében egy csokor virággal.)

ANTIKA Kisgiza! Hol vagy?

TIMI (mögötte áll) Hoppá, Antika, dobbantás volt?

ANTIKA Hol van?

TIMI Mit akarsz ezektől? Hogy is mondta a Kisgizád? (utánozza) Cigán cigánnal, magyar magyarral. (nevetve) Ez a hoppá.

ANTIKA Ezt nem mondhatta! Szeret!

TIMI Hogy szeretne már! Nem hallottad még? A gyereket a gólya hozza, a cigányt meg a varjú. Milyen óvodába jártál te?

ANTIKA Hol van?

TIMI Hol van, hol van, hol van? Fennakadt a lemez, Antika? Dobott a kiscsaj, ennyi! Megszívott. Hogy mondjam még? Valami patak partján randizik éppen.

ANTIKA A patak partján nincs, onnan jövök. Hol van?

TIMI Pedig ott van. Gondolom valami hozzá való csákovával! Valami jó feketével!

ANTIKA Ilyen szemét nem lehetsz! Miért csináltad? Miért kellett ezt csinálnod?

TIMI (felháborodva) Nekem? Szóval szerinted nekem közöm van ehhez az egészhez? Kérdezősködjél egy kicsit körbe! Te ezeknek nem kellesz! Te hozzám tartozol, Anti!

6. mese

(Tata és mamácska érkezik meg búsan.)

TATA Bevégeztetett, mamácska.

MAMÁCSKA Otthagytuk nagy magányában azt a lányt!

TATA Már az ördög ölelgeti tán!

MAMÁCSKA Milyen emberek vagyunk, tata? Bizonytalanságba hagytuk magára a lányunkat! Gyávaságból, félelemből!

TATA Kapzsiság szűtte ezt az ördögi nászt!

MAMÁCSKA Mink maradt?

(Szomorúan összeölelkeznek.)

TATA Én nem hagyom!

MAMÁCSKA Mit tehetnél, tata?

TATA Az ördög az ördög! Egy zsák pízér visszaveszem a Kisgizát! Úgy nízzen le rám az Úristen, egy zsák pízér visszaveszem!

MAMÁCSKA Húnnajd lenne egy zsák pízéd, tata?

TATA Lesz. Eladom a hegedűt.

MAMÁCSKA Aszt? Hát se lányod ne legyen, se muzsikád? Milyen ember maradsz, tata?

TATA Kopasz cigán leszek. De a lyányomat visszaveszem.

MAMÁCSKA Muzsikus hangszere nélkül. Apa a lyánya nélkül. Ez lészen belűled, tata.

TATA Legyen.

TIMI (határozottan) Bocsi, már megyek, de előbb biznizselhetnénk egyet, tata!

MAMÁCSKA Mit akarsz még te is, lyányom?

TIMI Csak egy bazinagy összeget, egy rakás pénzt ajánlanék arra az esetre, ha a lánykájuk dobná az Antikáját!

MAMÁCSKA Miféle pízét?

TIMI Mint a mesékben: egy zsák pénzt. De tutkóra leszírozzuk, hogy az Anti dobva lesz. Vége, nincs szerelem, nincs romantika, mindenki megy vissza a helyére.

MAMÁCSKA Aszt mondd, hogy adsz egy zsák pízét, ha az Antika többé nem látta a Kisgizánkat?

TIMI Kábé ez a lényeg.

MAMÁCSKA Tata, figyej!

TATA (sír a hegedűje fölött) Mamácska!

MAMÁCSKA Ez a lány adsza nekünk egy zsák píztl!

TATA Zsák píztl?

MAMÁCSKA Asztat. Mongyad néki, hogy úgy léssen, ahugyan akargya!

TATA Mi léssen úgy?

MAMÁCSKA Ne kírdézz, csak mongyad!

TATA Úgy léssen.

MAMÁCSKA Halluttad, gádzsólyány, úgy léssen! A zsák pízír nem láttya többé a Kisgizát az Antika. Vagy az ördög vigye magáva örökrel!

TIMI Na jó. Itt a zseton, én lépek. És ez maradjon közöttünk! (elmege)

TATA (nézi a pénzt) Hogy van ez, mamácska?

MAMÁCSKA Foggyad, mennyél! Meg se ájjá az ördögig. Alkuggy meg véle, vagy vesszen minden, de legyen békesség ebbe a családba! Eriggy!

7. mese

KISGIZA Mér hagytak itt szüleím a Hódfapatak partyán? Szeretek itt lenni, de mér hagytak itt szó nélkül?

(Megjelenik mögötte Amherkan. Kisgiza megjjed.)

KISGIZA Te ki vagy?

AMHERKAN Amherkan vagyok, az ördög anyókája.

KISGIZA Igazábó? És mér gyötté?

AMHERKAN Érted, Kisgiza.

KISGIZA Értem? Aszt minek kellek én néked?

AMHERKAN A fijjarnak leszel a hitvese, ágyasa.

KISGIZA (csodálkozva) Te vagy a szürke patás! Akiról a Gizanyanya mesélt! Hát mér szakítsz el szerelmemtől?

AMHERKAN Elnyertelek jóapádtól. Tizennégy esztendővel ezelőtte, az apád, akinél gyönyörűbben nem muzsikált senki evilágon, nagy bánatában ücsörgött itt. Én megszólítottam: mi járatban, cigánylegény? Elmondta, hogy ű még gyönyörűbben muzsikálna, de ahhoz földöntúli erő kell. Megadtam néki, de elkértem a legszeretettebb kincsét, amit addig sosem látott. Hazaért, mamácskád lebabázdott véled, így tudta meg, hogy elveszítette leányát. Letelt az idő, most jöttem érted.

KISGIZA Azóta nem szólt a hegedűje.

AMHERKAN Aki a csillagokba vágyik, azt megsebezheti a Hold sarka, megpörkölhethi a Nap kemencéje.

KISGIZA És most viszel? Hiányozni fogok én ennek a világnak, meglásd.

AMHERKAN Dehogya fogsz! (miközben mesél, megelevenednek a történetek) Szátyárböske meglelte végre jóapád hangszerét, má árujja is a kupeceknek. Nagyanyád behót ebbe az egyezésbe, már Szöntpétörre pipádzik a mennyekbe. A jóapád, a Tata, elindút a zsák pízzele, hogy kifizesse a fíjjamat teéretted. De a zshiványok elrabolják mindenét, földönfutó lesz, magányban nyugszik örökálomra mamácskád. És az Antika, az meg elhisz mindent! Annak megvan a maga világa. Nem szeret már tígedet, örökre elefelejt. (csend) Jó dógod lesz az én fíjjam mellett.

KISGIZA (szomorúan) Így lesz?

AMHERKAN Így.

KISGIZA Akkor hát induljunk el a Pokolba!

(Elindulnak a Pokolba.)

mese után

(Hegedűjével vállán battyog, könnyeit törölgeti. Búbánatos, szomorú.)

ANTIKA   Búbánatos élet! (hegedülni próbál) A szívem! A lelkem! A szerelmem! (letörli könnyeit) A cigány lop! A cigány csal! A cigány hazudik! A cigány...!

na itt a vége